

Riktlinjer för prövning av statsbidragsmottagare

Fastställda av Folkbildningsrådets styrelse den 8 december 2021.
Riktlinjerna träder i kraft 1 januari 2022.

Enligt 5 § förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen (nedan kallad förordningen) beslutar Folkbildningsrådet vilka studieförbund och folkhögskolor som ska erhålla statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem. Dessa riktlinjer gäller Folkbildningsrådets beredning inför beslut om:

- ny statsbidragsmottagare
- start av folkhögskolefilial i annan region
- övertagande av statsbidrag vid överlåtelse eller samgående
- prövning av statsbidragsberättigat studieförbund eller folkhögskola
- hantering av statsbidrag vid avveckling av statsbidragsberättigat studieförbund eller folkhögskola

Handläggningen ska vara rättssäker och sakligt grundad. I arbetet tillämpas offentlighetsprincipen och även ett antal bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900).

1. Ny statsbidragsmottagare

Processen för att bli godkänd ordinarie statsbidragsmottagare omfattar flera steg. För att kunna ansöka om att bli statsbidragsmottagare måste sökande organisation först anordna verksamhet i enlighet med gällande statsbidragsvillkor och till en viss verksamhetsvolym. Denna verksamhet ligger till grund för ansökan om att bli preliminär statsbidragsmottagare.

Om ansökan om att få bli ny preliminär statsbidragsmottagare godkänns inleds därefter en treårig försöksperiod under vilken ett visst statsbidrag utgår. Efter denna försöksperiod kan ansökan om att bli ordinarie statsbidragsmottagare göras.

1.1 Villkor

För att den sökande organisationen ska komma ifråga för statsbidrag

- ska verksamhetens inriktning överensstämma med de syften med statens stöd till folkbildningen som anges i förordningen och

verksamheten ska överensstämma med Folkbildningsrådets villkor

- ska den säkerställa att bidraget inte används för verksamhet med kommersiellt syfte
- ska den motverka alla former av diskriminering
- ska den förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och för grundläggande demokratiska värderingar och får inte bedriva eller främja antidemokratisk verksamhet
- ska verksamheten före ansökningsåret ha bedrivits under minst två år.
- ska verksamheten, under ansökningsåret, motsvara för studieförbund minst 100 000 studietimmar och 5 000 unika deltagare, respektive för folkhögskolor 1 000 deltagarveckor.
- ska den sökande organisationen visa att den har förutsättningar att ta ekonomiskt ansvar för verksamheten.
- får den sökande organisationen inte ha skulder för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten, inte heller vara i likvidation eller försatt i konkurs.

1.2 Försöksperiod

Sökande organisation som beviljas status som preliminär statsbidragsmottagare får en försöksperiod på tre år under vilken ett statsbidrag utgår. Under försöksperioden ska den sökande kvalificera sig för att sedan kunna ansöka om att bli ordinarie statsbidragsmottagare. Folkbildningsrådet gör årliga uppföljningar under försöksperioden.

En befintlig statsbidragsmottagare kan få i uppdrag av Folkbildningsrådet att mot ersättning under försöksperioden bistå med administrativ hantering, samt för folkhögskolor kunskap om utbildningsformen¹.

1.3 Ordinarie statsbidragsmottagare

Efter försöksperioden måste ny ansökan göras om den sökande organisationen önskar bli självständig, ordinarie statsbidragsmottagare.

¹ Se avsnitt 2 i dokumentet [Statsbidrag till folkhögskolor 2022 - Villkor och fördelning](#)

Vid beredning av denna ansökan tillämpas samma kriterier som inför försöksperioden.

För att ge förutsättningar för stabilitet och fortsatt tillväxt ska ett studieförbund under försöksperioden nå en nivå av sammanlagt 200 000 studietimmar och 10 000 unika deltagare och en folkhögskola ska nå en sammanlagd volym om 4 000 deltagarveckor.

1.4 Ansökan

Ansökan om statsbidrag till nytt studieförbund eller ny folkhögskola ska ha kommit in till Folkbildningsrådet senast den sista februari före det bidragsår som ansökan avser.

Ansökan ska göras på särskilt formulär som Folkbildningsrådet tillhandahåller. Ansökan ska vara komplett ifylld och innehålla följande uppgifter:

- Tidpunkt för start av nytt studieförbund eller ny folkhögskola, Vid vilken fysisk plats folkhögskoleverksamhet kommer att anordnas,
- Motiv för ansökan,
 - beskrivning av hur verksamheten förväntas tillgodose nya bildnings- och utbildningsbehov,
 - beskrivning av vad verksamheten tillför ur regionalt eller lokalt perspektiv samt
 - beskrivning av hur planerad verksamhetsinriktning överensstämmer med syftena med statens stöd till folkbildningen.
- Sökande
 - organisation som ansöker,
 - medlemsorganisationer,
 - organisationens säte,
 - juridisk form samt
 - stadgar och övriga styrdokument.
- Verksamheten
 - syfte och målgrupper,
 - nuvarande omfattning och innehåll,

- verksamhetsberättelse med redovisning av anordnad verksamhet för senaste två verksamhetsåren,
 - plan för verksamhetens utveckling kommande tre år samt
 - plan för tillgänglighet för deltagare med funktionsnedsättning.
- Ekonomi
- årsredovisning för de två senaste verksamhetsåren med revisionsberättelse samt uppgift om den sökande organisationens soliditet,
 - plan för ekonomi och finansiering kommande tre år samt
 - redovisning av personalresurser och samtliga verksamhetslokaler.
- Kvalitet
- plan för kvalitetsuppföljning och internkontroll samt
 - plan för arbete med etik och gränsdragning.

2. Ansökan om start av folkhögskolefilial i annan region

En folkhögskola kan utöver sitt huvudsäte också ha filialer. Med filial menas långkursverksamhet som bedrivs på annan plats än skolans huvudsäte. Inför start av filial inom den egna regionen ska anmälan göras till Folkbildningsrådet i förväg och folkhögskolorna i regionen ska meddelas.

Innan start av filial utanför den egna regionen måste ansökan göras till Folkbildningsrådet. Detta gäller oavsett om skolan redan har filial i den aktuella regionen. Ansökan avseende start under höstterminen ska ha kommit in till Folkbildningsrådet senast den sista februari samma år. Ansökan som avser start vårterminen ska ha inkommit senast sista augusti året innan. Folkbildningsrådets styrelse fattar beslut om filial två gånger årligen.

Ansökan ska göras på formulär som Folkbildningsrådet tillhandahåller. Ansökan ska vara komplett ifylld.

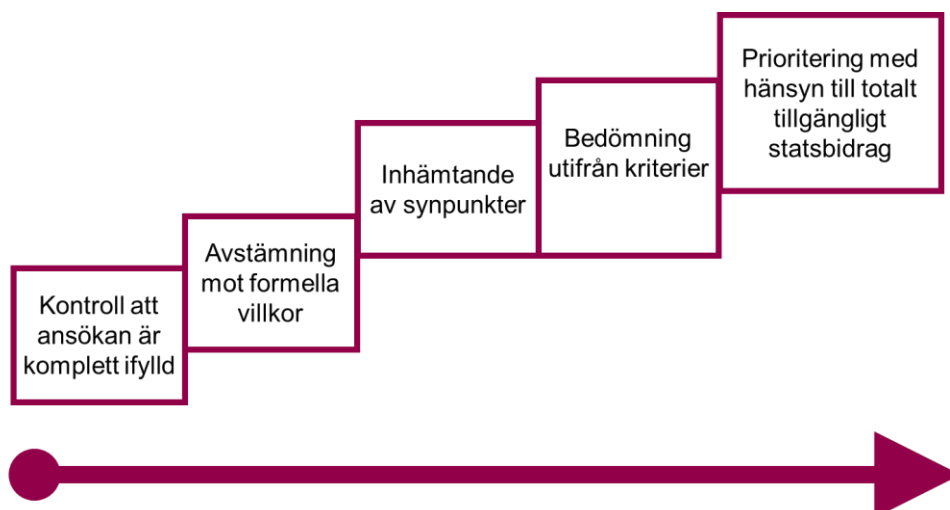
Beredning sker enligt punkt 3.

3. Folkbildningsrådets beredning vid prövning av ny statsbidragsmottagare eller start av folkhögskolefilial i annan region.

3.1 Beredning

Folkbildningsrådets kansli bereder en inkommen ansökan om statsbidrag till ny statsbidragsmottagare eller start av folkhögskolefilial i annan region. För folkhögskola eller folkhögskolefilial i annan region inhämtas synpunkter från regionen. Dessutom ges folkhögskolornas intresseorganisationer möjlighet att lämna skriftliga synpunkter.

Beredning av ansökan sker i olika steg enligt följande illustration:

Efter beredning lämnas förslag till beslut till Folkbildningsrådets styrelse.

3.2 Bedömningskriterier

Vid bedömning av ansökan om statsbidrag till ny statsbidragsmottagare gör Folkbildningsrådet en bedömning av nedanstående kriterier.

- Om verksamheten kan tillgodose nya bildnings- och utvecklingsbehov.
- Ekonomiskt utrymme avseende i första hand statsbidrag men även regionbidrag och i förekommande fall kommunbidrag.
- Om ansökan kommer från organisationer som saknar tillgång till studieförbund eller folkhögskola.

- Om verksamheten innebär pedagogisk förnyelse av folkbildningen.
- Vad verksamheten tillför ur lokalt eller regionalt perspektiv.

4. Ansökan om övertagande av statsbidrag vid överlåtelse eller samgående

När befintligt studieförbund eller folkhögskola vill överlåta statsbidrag till en annan organisation, liksom vid önskemål om samgående, ska Folkbildningsrådet informeras innan formella förhandlingar avslutas.

Ansökningar om övertagande av statsbidrag behandlas av Folkbildningsrådets styrelse och innebär prövning av en ny statsbidragsmottagare. Till ansökan ska avtal och eventuella övriga dokument mellan inblandade parter biläggas.

Ansökan om överlåtelse eller samgående ska ha kommit in till Folkbildningsrådet senast den sista februari före det bidragsår som ansökan avser. Beredning sker enligt punkt 3.

5. Prövning av statsbidragsberättigat studieförbund eller folkhögskola

Av 5 § förordningen framgår att statsbidrag får lämnas till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Vidare framgår att Folkbildningsrådet beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem.

Folkbildningsrådet bedömer att förordningen därmed ger stöd för att besluta vilka som inte längre ska få uppbära statsbidrag.

Av 16 § framgår att Folkbildningsrådet får besluta att helt eller delvis kräva tillbaka ett statsbidrag om:

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att statsbidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. statsbidraget av något annat skäl än vad som sägs i punkt 1 har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,
3. statsbidraget inte används för det ändamål det har beviljats, eller
4. villkor i beslutet om statsbidrag inte har följts.

Regler om återbetalning och återkrav av statsbidrag finns också i förordningen om statsbidrag till särskilda folkbildningsinsatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare.

Prövning av en statsbidragsmottagare genomförs om verksamheten har minskat väsentligt eller om allvarliga brister i verksamhet eller organisation har konstaterats.

Statsbidragsmottagaren ska visa att den organiserar och genomför verksamhet i enlighet med förordningarna om statsbidrag för folkbildningsverksamhet samt Folkbildningsrådets villkor för statsbidrag och anvisningar till villkoren.

När beslut om att inleda prövning av befintlig statsbidragsmottagare fattas ska den av representantskapet utsedda prövningsgruppen informeras. Gruppen ska sedan lämna ett utlåtande och berörd statsbidragsmottagare ska ges möjlighet att yttra sig innan Folkbildningsrådets styrelse fattar slutgiltigt beslut i ärendet.

Folkbildningsrådet kan med utgångspunkt i prövningen besluta att hålla inne framtida utbetalning av statsbidrag tills statsbidragsmottagaren har vidtagit tillräckliga åtgärder för att leva upp till villkoren för statsbidrag och anvisningarna till villkoren. Folkbildningsrådet kan också i enlighet med vad som sagts ovan upphöra med utbetalning av statsbidrag.

6. Avveckling

När ett studieförbund eller en folkhögskola meddelar att verksamheten ska läggas ned ska Folkbildningsrådet besluta om förutsättningarna för statsbidrag under avvecklingstiden.

Verksamheten ska avvecklas på ett sätt som minimerar skadorna för deltagarna.

Vid konkurs görs en överenskommelse mellan Folkbildningsrådet och konkursförvaltaren om avveckling av verksamheten och hantering av statsbidraget.